

Клос Н.С. Диференціація понять «компетентність» і «компетенція» у контексті викладання іноземних мов // Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі // Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції. – 26-27 квітня 2017 р. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. – С. 62-64.

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПОНЯТЬ «КОМПЕТЕНТНІСТЬ» І «КОМПЕТЕНЦІЯ» У КОНТЕКСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Проблемі іншомовної компетентності присвячена значна кількість праць як зарубіжних, так і вітчизняних вчених. У педагогічній літературі немає однастайності у визначенні поняття «компетентність». Більшість дослідників розглядає компетентність і як характеристику особистості, і як сукупність комунікативних, конструктивних, організаторських умінь особистості, тобто розуміють під компетентністю здатність не тільки володіти знаннями, але й потенційно бути готовим їх застосовувати у нових ситуаціях.

Найбільш типовим, є наступне визначення: «Компетентність – якісно-своєрідне поєднання здібностей (якостей, ознак, параметрів), від яких залежить можливість досягнення більшого чи меншого успіху у виконанні тієї чи іншої діяльності». Стосовно ж педагогічної діяльності компетентність означає єдність теоретичної і практичної готовності до здійснення педагогічної діяльності, що характеризує професійність педагога.

У наукових джерелах спостерігається тенденцію до трансформації терміну «компетентність» у «професійну компетентність», хоча суттєвої змістової різниці не прослідковується. В деяких посібниках з педагогіки професійна компетентність вважається однією з основних підвалин педагогічної культури, що передбачає глибокі професійні знання, психолого-педагогічні навички та вміння, а також досконале володіння методикою викладання. Існує також визначення, що професійна компетентність – сукупність професійних та особистісних якостей, які забезпечують

ефективну реалізацію компетенцій, необхідних для здійснення професійної діяльності.

Аналіз наведених визначень дозволяє зробити деякі узагальнення. Незалежно від тлумачення *компетентність*:

- найчастіше розглядається у контексті професійної діяльності;
- розуміється як інтегративне утворення особистості, що представляє собою сукупність різних компетенцій людини;
- характеризує рівень готовності людини до діяльності, а також характер та ефективність її здійснення;
- формується у ході засвоєння людиною відповідної для неї діяльності.

За І.А. Зимньою є два тлумачення співвідношення термінів «компетенція» і «компетентність»: вони або ототожнюються або диференціюються. Згідно першого тлумачення компетенція визначається, як: 1) здатність робити щось добре чи ефективно; 2) відповідність вимогам, що висуваються при влаштуванні на роботу; 3) здатність виконувати особливі трудові функції. І термін «компетентність» використовується в тих же значеннях.

Поняття «компетентність» трактується І.А.Зимньою як «основана на знаннях, інтелектуально- та особистісно-обумовлена соціально-професійна життєдіяльність людини».

Для більшості зарубіжних дослідників характерною є позиція нерозмежування понять компетенція/компетентність. Терміни «компетенція» (competence) і «вживання» (use) часто вживаються у дискусіях про підходи до навчання іноземних мов. Н. Хомський вперше у 1965 році ввів терміни «компетенція» і «вживання» в сучасну лінгвістику, стверджуючи, що існує методологічна необхідність вивчення мови через ідеалізовані абстракції та ігнорування нібито не релевантних деталей мовної поведінки. Згідно його тверджень, компетенція стосується знання граматики, тоді як вживання стосується реального використання мови в конкретних ситуаціях.

Згодом поняття «компетенція» отримало ширше визначення «комунікативна компетенція», як включало не лише граматичну компетенцію (чи імпліцитне або експліцитне знання граматичних правил), але й контекстуальну чи соціолінгвістичну компетенцію (знання правил використання мови).

В українській освіті користуються наступним визначенням поняття компетентності: «компетентність – це здатність успішно задовольняти індивідуальні й соціальні потреби, діяти і виконувати поставлені завдання. Компетентність ґрунтується на знаннях, вміннях, навичках, але ними не обмежується, обов'язково охоплюючи особистісне ставлення до них людини».